

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ПОМОЩНИК-ФАРМАЦЕВТИТЕ
BULGARIAN ASSOCIATION OF ASSISTANT PHARMACISTS

Съсловна организация, вписана в Агенция по вписванията с код по Булстат: 177376895,
адрес на управление: гр. София, ул. „Тулча” № 42, имейл: baap@abv.bg

Изх.№ 329/22.07.2022 г.

ДО ПРОФ. АНДРЕЙ ЧОРБАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО ПРАВАТА НА ЧОВЕКА,
ВЕРОИЗПОВЕДАНИЯТА И ЖАЛБИТЕ НА ГРАЖДАНИТЕ
КЪМ 47-то НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Ж А Л Б А

Уважаеми проф. Чорбанов,

Българската асоциация на помощник-фармацевтите е съсловна организация, учредена на 06.06.2019 г., съгласно *Закона за съсловните организации на медицинските сестри, акушерките и асоциираните медицински специалисти, на зъботехниците и на помощник-фармацевтите (ЗСОМСААМСЗПФ)*.

Вменените ни обществени функции като организация, представляваща съсловието на упражняващите регулираната професия „помощник-фармацевт“, изискват от нас изготвянето на:

- **Правила за добра фармацевтична практика на помощник-фармацевтите в Република България“ (чл.8 ал.1 т.5 от ЗСОМСААМСЗПФ);**
- **Кодекс за професионална етика на помощник-фармацевтите (чл.8 т.4 и чл.11 ал.1 т.2. ЗСОМСААМСЗПФ);**
- **Наредба № 1/2011 г. за професионалните дейности, които медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти и здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно (чл.7 ал.1 от ЗСОМСААМСЗПФ).**

В изпълнение на функциите ни подготвихме текстовете и изпратихме в МЗ за утвърждаване и обнародване в ДВ:

- **Правила за добра фармацевтична практика на помощник-фармацевтите в Република България (ПДФШФ);**

С наше писмо до МЗ изх.№ 182/19.04.2021 г. (в МЗ вх.№ 15-00-130/19.04.2021 г.) представихме писмото от ИАМН (изх.№ 15-00-35/31.03.2021 г.), с което ни е изпратен окончателният вариант на Правилата, както и заверено копие от същите, с молба за утвърждаване от МЗ и обнародване в "Държавен вестник", съгласно чл.8 ал.4 от ЗСОМСААМСЗПФ.

Поради факта, че не последва активност по този въпрос от МЗ - отново обърнахме внимание с наши писма:

изх.№ 191/14.06.2021г. (в МЗ вх.№ 15-00-118/14.06.2021 г.);

изх.№ 201/16.09.2021г. (в МЗ вх.№ 15-00-275/17.09.2021 г.);

изх.№ 218/12.10.2021г. (в МЗ вх.№ 15-00-302/13.10.2021 г.);

изх.№ 236/03.11.2021г. (в МЗ вх.№ 15-00-343/03.11.2021 г.)

ПДФППФ все още не са обнародвани, като до момента нямаме отговор от МЗ каква е причината за това неизпълнение на закона.

- **Кодекс за професионална етика на помощник-фармацевтите (КПЕПФ)**

С наше писмо изх.№ 178/29.03.2021 г. представихме в МЗ (вх.№ 15-00-118/01.04.2021 г.) Проект, към който от МЗ направиха редакции с писмо изх.№ 15-00-118/15.07.2021 г., които разгледахме и одобрихме.

След тази дата многократно сме писали до МЗ и сме питали кога ще бъде обнародван в ДВ КПЕПФ, приет от Конгреса, проведен близо две години по-рано - на 06.06.2019 г.

На 23.05.2022 г. на сайта на МЗ беше публикуван *Проект на Заповед за утвърждаване на Кодекса за професионална етика на помощник-фармацевтите.*

С проекта на посочената Заповед се утвърждава КПЕПФ, но установихме, че има някои промени в приложения към Заповедта КПЕПФ в сравнение с този, който МЗ съгласува през м.юли 2021 г.

Някои от промените не са от съществено значение, но има и промени, които считаме че следва да останат в досегашната им редакция, приета от БАПФ и одобрена от МЗ, тъй като – от една страна за съществени за съсловието, а от друга страна – МЗ не може едностранно да променя вътрешнословен акт.

Някои от промените в КПЕПФ, направени едностранно от МЗ, са следните:

В преамбюла, трети пасаж е премахнат изразът „практикуващи“ преди „помощник-фармацевти“ – смисълът е, че този Кодекс е задължителен за колегите, които упражняват професията, поради което запазването на този израз е необходимо.

В раздел I, чл.1 – изразът „фармацевтични грижи“ е заменен с „информация“,

Аналогично – в раздел V, чл.19 изразът „фармацевтични грижи“ е заменен с „информация“, а в чл.20 – изразът „фармацевтични грижи“ е изцяло премахнат.

Не ни е известно поради какви причини този израз е променен в приложения към Заповедта КПЕПФ, още повече, след като същият вече е бил съгласуван от МЗ и е включвал изразът „фармацевтични грижи“, но считаме, че няма основания за такава промяна.

Държим да отбележим, че дисциплината „фармацевтични грижи“ се изучава в тригодишния курс на подготовка на помощник-фармацевтите в МК, което дава знания в тази насока, затова считаме промяната на израза „фармацевтични грижи“ с „предоставяне на информация“ не само за непрецизна като текст, но и като дискредитираща ролята, компетенциите и професионални функции на помощник-фармацевтите.

- **Наредба № 1/2011 г. за професионалните дейности, които медицинските сестри, акушерките, асоциираните медицински специалисти и здравните асистенти могат да извършват по назначение или самостоятелно**

В изпълнение на чл.7 ал.1 от ЗСОМСААМСЗПФ, БАПФ изработи текст на Наредбата, в частта касаеща дейността на помощник-фармацевтите, и изпрати своето предложение до МЗ с писмо изх.№ 20/21.11.2019 г. (в МЗ вх.№ 15-00-245/21.11.2019 г.), като сме поискали и осъществяване на среща с експерти на МЗ с цел обсъждане и съгласуване на текстовете.

С наше писмо изх.№ 55/26.02.2020 г. (в МЗ вх.№ 15-00-245/04.03.2020 г.) отново изпратихме на хартиен и електронен носител текстовете за изменение и допълнение на Наредбата, които регламентират компетенциите на помощник-фармацевтите.

С писмо наш изх.№ 126/31.07.2020 г. (в МЗ вх.№ 15-00-178/06.08.2020 г.) отправихме питане и искане за среща с министъра на здравеопазването проф. Ангелов.

Едва на 24.06.2021 г. на сайта на МЗ беше публикуван за обществено обсъждане проект за изменение и допълнение на Наредбата.

В срока за внасяне на становища с писмо наш изх.№ 202/23.07.2021 г. (в МЗ вх.№ 15-00-221/26.07.2021 г.), изложихме своите забележки към публикуваните текстове, дадохме аргументирани предложения и отново отправихме молба за среща с МЗ, каквато дотогава не беше инициирана от МЗ.

С наши писма № 210/16.09.2021 г. (в МЗ вх.№ 15-00-275/17.09.2021 г.) и № 218/12.10.2021 г. (в МЗ вх.№ 15-00-302/13.10.2021 г.) до министър д-р Кацаров отново обърнахме внимание за неотложната необходимост от среща с експерти на МЗ за обсъждане по темата.

От публикуваната справка за обобщаване на направените становища стана ясно, че предложенията на БАПФ са „частично приети“, но въпреки това с писмо на МЗ до БАПФ с изх.№ 15-00-245/08.10.2021 г. ни беше изпратен „актуализиран“ вариант на Наредбата с изцяло променени текстове, които не кореспондираха с първоначалния вариант.

С наше писмо № 226/19.10.2021 г. (в МЗ вх.№ 15-00-245/19.10.2021 г.) посочихме аргументите ни, заради които не сме съгласни с предложените текстове, свързани основно с пренебрегване от страна на МЗ на документи, регламентиращи компетенциите на помощник-фармацевтите, а именно: учебни програми, Квалификационна характеристика, Правила за добра фармацевтична практика на помощник-фармацевтите, приети от БАПФ и одобрени от ИА “Медицински надзор“, Акта на СЗО от 2019 г. за регулация на аптеките в ЕС.

Считаме за обидно и дискриминационно правомощията на другите специалисти, споменати в Наредбата, да са уредени детайлно, почти казуистично, а за дейностите, извършвани от помощник-фармацевти, да се препраща към „предвидените от закона случаи“. Освен това, в Наредбата има очевидна празнота, поради липса на каквато й да била уредба относно дейността на помощник-фармацевтите, работещи в болнична аптека.

Отнесохме проблема с липсата на съгласуване на Наредбата и до президента на РБългария с наше писмо изх.№ 234/28.10.2021 г. (вх.№ 2200-90/29.10.2021 г.)

Последваха две срещи с представители на МЗ - на 03.11.2021 г. със зам. министър д-р Томов и на 10.11.2021 г. с д-р Бенишев, на които присъстваха както представители на БАПФ, така и на съсловната организация на зъботехниците.

Оценяваме тези срещи за формални и неефективни с оглед липсата на възможност за задълбочен анализ на аргументите ни, краткото време за дискусия и разнородните проблеми на двете съсловия.

След срещите, с наши писма изх.№ 245/09.11.2021 г. (в МЗ вх.№ 15-00-349/10.11.2021 г.) и изх.№ 253/26.11.2021 г. (в МЗ вх.№ 15-00-358/26.11.2021 г.) до министър д-р Кацаров отново представихме своите предложения за промени в текстовете на Наредбата.

След смяната на министъра на здравеопазването, изпратихме писма изх.№ 259/13.12.2021 г. (в МЗ вх.№ 15-00-369/14.12.2021 г.) и изх.№ 263/04.01.2022 г. (в МЗ вх.№ 15-00-369/14.12.2021 г.) до министър Сербезова, с които отново изразихме тревогата си от липса на напредък в одобряване и съгласуване на Наредбата и изолацията, в която е поставена БАПФ при обсъждане на проблема и намиране на решение и изразихме надежда загубеният диалог между МЗ и БАПФ да бъде възстановен.

За да не задържаме процеса на обнародване на Наредбата, съзнавайки, че тя е еднакво важна както за нас помощник-фармацевтите, така и за останалите съсловия, включени в нея, с писмо наш изх.№ 226/19.10.2021 г. (в МЗ вх.№ 15-00-245/19.10.2021 г.) БАПФ предложи МЗ да обнародва Наредбата, но без израза в §14, че същата е „съгласувана“ с БАПФ, тъй като евентуалното ѝ обнародване в този ѝ вид ще бъде категорично против мнението на съсловната организацията и съсловието, което представляваме.

Споделяме с вас писмото, което получихме от МЗ (изх.№ 02-01-202/02.06.2022 г.), в което МЗ изразява мнение, че функциите на помощник-фармацевтите са изчерпателно описани в ЗЛПХМ и подкрепят промяна на чл.7 ал.1 от ЗСОМСААМСЗПФ, в която да отпадне изискването тези дейности да бъдат определяни с Наредба.

От МЗ считат, че настоящото законодателство води до дублиране на съдържанието на двата нормативни акта (закон и подзаконов нормативен акт), което “не е ефективен подход“.

Не приемаме горното становище за правилно, тъй като Наредбите като подзаконов нормативен акт имат роля да пояснят и допълнят закона, което ги прави по-детайлни и в това е прекият им смисъл, но това в никакъв случай не може да се тълкува като „дублиране“.

Освен това, държим да отбележим, че ЗЛПХМ не отразява реалните функции на помощник-фармацевтите в открити и болнични аптеки, не е съобразен със съвременното обучение на помощник-фармацевтите и Квалификационната характеристика, длъжностните характеристики, с които ни назначават на работа, и реалната самостоятелна дейност по закон на помощник-фармацевтите, работещи в дрогерии и аптеки в малки населени места.

Опасяваме се, че може да се пристъпи към обнародване на Наредбата, в която да липсва уредба относно компетенциите на помощник-фармацевтите, което считаме, че ще е съществено нарушение на ЗСОМСААМСЗПФ и проявление на „двоен стандарт“ от страна на МЗ спрямо съсловието ни.

Уважаеми проф. Чорбанов,

Всички текстове на документите, които сме посочили по-горе и са задължение на БАПФ, сме изработили в съответствие на:

- Дипломата ни за висше образование, придобита в МК, от която е видно, че учебните дисциплини са същите, които се изучават и от магистър –фармацевтите във ФФ, но разбираемо изучавани от помощник-фармацевтите в по-малък хорариум;
- Квалификационната характеристика на специалността, в която са изброени правомощията на специалността, които искаме да бъдат и законодателно уредени;
- Длъжностните характеристики на помощник-фармацевтите, с които се назначават на работа в открити и болнични аптеки, съдържат трудови функции, които искаме да бъдат и нормативно уредени;
- Европейската и световна практика, според която в дейността на аптеките се ангажират и други специалисти - аптечни техници, фармацевтични асистенти.
- Актът на Световната здравна организация от 2019 г. относно правната регулация на аптеките в Европейския регион посочва, че една от основните дейности, извършвани от помощник-фармацевтите е: *„отпускане на лекарства на клиенти и даване на писмени и устни инструкции за тяхната употреба, както е предписано от лекар, ветеринарен лекар или друг медицински специалист“;*
- Съгласно водещото определение, дадено в Международната стандартна класификация на професиите (ISCO 08 Code), *“помощник-фармацевтите отпускат и приготвят лекарства, лосиони и други смеси, под ръководството на магистър-фармацевт*

в аптеки, болници и аптечни пунктове”. Допълнително следва да подчертаем, че СЗО, като автор на този акт, изрично е посочила България измежду изброените държави-адресати.

Видно от горепосочената хронология, **в последните три години МЗ отказва диалог с БАПФ** по поставените проблеми, въпреки многократните ни писма, с които искаме срещи и дискусии.

Считаме, че регулярният диалог с всички съсловия от сектор здравеопазване е задължителен за вземане на правилни решения с дълготрайно положителен ефект.

Освен това, бездействието от страна на МЗ лишава БАПФ от възможност да изпълни функции, вменени от законодателя:

- за осъществяване на сътрудничество с институциите в страната,
- за изработване и актуализиране на правилата за добра практика и дейност на помощник-фармацевтите.
- за осъществяване на контрол за спазване на Кодекса за професионална етика на помощник - фармацевтите.

Неспазването от МЗ на текстове от ЗСОМСААМСЗПФ, свързани с БАПФ, а от друга страна - стриктно спазване на закона спрямо другите съсловни организации - руши доверието и авторитета на институцията и създава впечатление за „толерирани“ съсловия, за сметка на други - в случая това на помощник-фармацевтите.

Този подход и налагането на политика на игнориране на нашите предложения ни поставят в неравностойно и дискриминационно положение спрямо всички останали професии и съсловни организации в сектор здравеопазване.

Предвид изложеното, молим за вашето съдействие по компетентност, в резултат на което МЗ да изпълни задължението си за обнародване на гореизброените документи.

По ваша преценка, предварително изразяваме съгласие за отнасяне на случая и на вниманието на Комисията за защита от дискриминация.

Оставаме на разположение при необходимост да предоставим допълнителна информация и/или документи.

С уважение,

Лиляна Петрова – Председател на УС на БАПФ